І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛИПНЯ 1961 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 7, 1961 No. 126. VOL. LXVIII.

В ЧЕРВНІ ЗБІЛЬШИЛОСЯ ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ І БЕЗРОБІТНИХ

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ ЗРОСЛО, БО НА РИНОК ПРАЦІ ВИЙШЛА ШКІЛЬНА МОЛОДЬ

Вашингтон. — Департамент праці повідомляє, що в червні ц. р. було рекордово високе число затруднених — 68.706,000, але одночасно було і високе рекордове число безробітних — 5.600,000, бо на ринок праці вийшла молодь, яка закінчила школи, і яка починає фахово працювати, або шукає праці на час шкільних вакацій. Від травня до червня число затруднених збільшилося на 1.900,000, але приплив молоді спричинив те, що і число безробітних збільшилося від травня до червня на 800,000. Департамент праці передбачає, що число безробітних в липні ц. р. виноситиме 5.100,000, в серпні воно зменшиться до 4.500,000, у вересні до 4,000,000, а в січні 1962-го року воно знов збільшиться до 5.600,000. Число затруднених в червні ц. р. є на 127,000 більше від дотеперішнього рекордового числа з червня 1960-го року. Та проте в червні ц. р. відсоток незатруднених в порівнянні з числом всіх робітничих сил зменшився тільки на 0.1% і виносив 6.8% Таким способом відсоток незатруднених виносить майже 7, і такий стан є вже майже сьомий місяць. Число робітних місць в червні збільшилося на 500.000, але поруч того число жіночих робітних становищ, зменшилося на 200.000 під час шкільних вакацій. На ринок праці прийшло 1.600,000 юнаків і юначок, які не вчаться в школах Число осіб, які є без праці вже 15 тижнів, або і довше, зменшилося від травня до червня на 300.000 і виносило в червні 1.600,000, що було на два рази більше, як в червні 1960-го року. 900,000 безробітних є без праці вже 6 місяців або і довше, і це найбільше турбує департамент праці, бо ці безробітні є в таких районах, де поліквідовано деякі промисли. Докладніші числа про стан затруднених і безробітних статистичне бюро департаменту праці видасть в найближчий вівторок, це значить 11-го липня.

Два сенатори домагаються негайно відновити пробні атомові вибухи

Вашингтон. — Сенатор-республіканець із Айови Буркі Б. Гікенлупер і сенатор-демократ із Вашингтону Генрі М. Джексон домагаються, щоб уряд негайно наказав відновити пробні атомові експльозії. Обидва сенатори виступали на радіовій програмі і заявили, що президент Кеннеді повинен наказати почати підземні атомові вибухи, бо не можна знати, чи СССР весь час не переводив підземних вибухів, хоч, згідно з умовою, треба було їх припинити на час переговорів про контролю атомової зброї, які велися від осени 1958-го року в Женеві, і які не довели до жадної умови. Останні совєтські заяви свідчать про те, що СССР навіть не думає про якесь порозуміння в цій справі.

Американський Леґіон проти затруднювання комуністів в кіновій продукції

Лонг Біч, Каліфорнія. — На стейтовій конвенції Американського Ліґіону в Каліфорнії прийнято резолюцію проти того, що деякі кінові компанії нишком затруднюють артистів-комуністів, хоч пресовий директор організації Сенфорд Абрагам заявив, що кінові продуценти „не будуть затруднювати комуністів''. Цю протикомуністичну резолюцію прийняли 3,800 делегатів одноголосно. В резолюції згадується прізвища акторів комуністів, і називається ті кінові вирібні, які їх затруднюють. Резолюція та пригадує, що Американський Леґіон вже від трьох років виступає проти комуністів у кіновій продукції, але це не помагає, бо кінові вирібні обманом і нишком-тишком дають працю комуністам. І роблять це такі фірми, як Колумбія, Твентієт Сенчері, Метро-Голдвин-Меєр, Парамавнт та інші.

Президент дістає по 40,000 листів тижнево

Вашингтон. — З Білого Дому повідомляють, що президент Кеннеді пересічно дістає кожного тижня по 40,000 листів, які порядкують і читають 30 працівників в Білому Домі. Сам Президент коло 5-ої години щодня читає кілька з тих листів, деколи він читає 50-ий або 100-ий лист із тих усіх, що він їх дістає. Деякі листи Президент власноручно підписує, але робить це так нечітко, що адресати не можуть пізнати, чий це підпис. Денно Президент підписує коло 200 листів, які написали його урядовці, і які висилається як відповідь авторам надісланих листів. Деякі листи відкидається зовсім, а є і такі, які передають до Федерального Бюра Інвестиґацій, бо там є образи або погрози Президентові. Надсилані пачки, подарунки пересвітлюють і після того їх відкривають. Численні пачки відсилається адресатам, бо Президент дозволив приймати подарунки тільки від голов держав або від дипломатів. Історичні подарунки наказав Президент відсилати до музеїв, а різні харчі до шпиталів, сиротинців або добродійних інституцій.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній президент Гаррі С. Труман**, промовляючи в Дні Незалежности зі сходів Бібліотеки свого імени в Інтепенденсі, Мізурі, говорив про те, що кожний великий і здібний президент ЗДА був часто критикований пресою, а деяких великих президентів називали навіть „зрадниками''. Труман сказав, що той „президент, який не воював із Конгресом і з Найвищим Судом ЗДА'', не виконав свого завдання, як слід.

● **В травні ц. р.** американці купили товарів на рати на суму $27 мільйонів, і таким способом заборгування американців на рати збільшилося до — $42,100,000,000. У квітні ц. р. це заборгування зменшилося було на $139 мільйонів.

● **4-го липня** на Флориду прибули три кубинські літаки, на яких були три пілоти і один пасажир, які просили про право азилю у ЗДА. 3-го липня до Маямі прилетів кубинський літак, якого протикастрові пасажири змусили летіти на Флориду, постреливши міліціонера. 14 пасажирів просили про право азилю. 5 осіб вирішили вернутися на Кубу.

● **Статистичне бюро ЗДА** повідомляє, що згідно з переписом населення з 1960 року неодружених осіб у ЗДА у віці від 14 років життя і старших було 27,792,782, в тому 15,412,733 чоловіки і 12,380,049 жінок. З цього виходить, що неодружених чоловіків є більше як на три мільйони в порівнянні з жінками. Тільки в Дистрикті Колумбія є більше неодружених жінок, як чоловіків: 84,367 до 82,417.

● **Голова Бюра Погоди ЗДА** д-р Ф. В. Рейхелдерфер повідомив, що заінтересовані можуть купувати ті фота, які поробив сателіт погоди „Тайрос І''. 100 стіп цих фот коштують $4.00.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ ДО ОБОРОНИ СПАДЩИНИ ВОЛІ

Потреба постійної готовости обороняти спадщину волі була темою промови президента Кеннеді біля пам'ятника Сімона Болівара в роковини венесуельської незалежности. Президент Кеннеді твердив, що „державні мужі західньої гемісфери є напередодні великих рішень''. Внизу за Кеннеді видно діючого секретаря внутрішніх справ, Джана Карвера.

ВОЛОДИМИР ПРИБИЛА ОЧОЛИВ СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ТОВАРИСТВ АМЕРИКИ

Дітройт. — Під час П'ятого Конґресу Українського Студенства Америки, що відбувся в днях 1 і 2 липня ц. р. в Дітройті у приміщеннях Вейн Стейт університету, обрано нову управу Союзу Українських Студентських Товариств Америки, що її очолив Володимир Прибила із Сиракюз. У Конґресі брало участь 65 уповноважених делеґатів, які репрезентували двадцять студентських громад і клюбів з різних університетських міст ЗДА. Крім того, як гості, були присутні коло 200 осіб, членів студентських товариств і репрезентантів місцевих і центральних українських установ й організацій. Конґресом проводив Богдан Федорак, як предсідник, та Родіон Палажій й Іван Боднарук, як заступники. Секретарювали Марта Крамарчук і Марія Зубаль. В першому дні Конґресу д-р Богдан Лончина виголосив доповідь про обов'язки і відповідальність студентів. Ярослав Лешко, голова Українського Кружка в Колумбійському університеті говорив про завдання СУСТА. Конґрес, вислухавши звітів уступаючої управи СУСТА, зокрема дотеперішнього президента Канстантина Савчука та скарбника Мирослави Пришляк, уділив управі абсолюторію. До нової управи СУСТА обрані Володимир Прибила — президент, та Ігор Чума, Богдан Футей, Богдан Федорук, Тарас Хархаліс, Євген Мацик і Зенон Голубець, як заступники президента для справ організаційних, зовнішніх, культурних, стипендійних, пресових і середньошкільників, Лариса Ганущак, як референт ФКУ, Марія Прибила, як генеральний секретар СУСТА та Ярослав Кравс, як скарбник. В склад Контрольної Комісії увійшли Константин Савчук, Мирослава Пришляк і Іван Вівчар, до Товариського Суду були обрані: Степан Хемич, Юрій Галущинський і Богдан Федорук.

Гомфрі пропонує переводити пробні атомові експльозії під наглядом ОН

Вашингтон. — Голова Сенатської Підкомісії в справах роззброєння сенатор Гюберт Г. Гомфрі склав окрему заяву, про яку повідомив Білий Дім, в якій домагається, щоб ЗДА почали переводити пробні атомові експльозії під наглядом Об'єднаних Націй. Ці пробні експльозії мали б переводити під землею, і вони мали б бути тільки для мирних цілей, головним чином на те, щоб можна було випробувати, чи можна виявляти атомові експльозії за допомогою різних приладів, що могло б причинитися до контролі атомової зброї.

Наталія Андрусів виступить на Союзівці в найближчу суботу

Союзівка, Кергонксон. — Продовжуючи започаткований минулої суботи, 1-го липня, сезон культурно-мистецьких і розвагових імпрез на цій оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, в найближчу суботу, 8-го липня, відбудеться тут черговий вечір пісні з виступом солістки п-ні Наталії Андрусів. Ролю конферансьє виконуватиме письменник-фейлетоніст Іван Керницький. П-ні Н. Андрусів в останніх тижнях додала до своїх артистичних тріюмфів ще ряд нових: сольовим виступом в Карнеґі Рісайтел Гол в Ню Йорку 10-го червня ц. р. в концерті оперових арій і пісень, що його влаштовував Дорі Студіо театр, та раніше, своїми виступами на американських сценах у Филаделфії, в коледжі ЛяСалле та інших. В коледжі ЛяСалле п-ні Андрусів виконала — як сказано в рецензії — пісні і танці вісьмох різних країн. Крім цього, вона виступала і в телевізійних програмах на струї ч. 7.

П-і Наталія Андрусів під час одного її своїх багатьох виступів.

В Совєтському Союзі каратимуть розстрілом за спекуляцію валютою і вартісними паперами

Москва. — „Ізвєстія'', офіційний орган совєтського уряду і рад депутатів трудящих СССР, опублікували в числі за 2-го липня ц. р. указ Президії Верховного Совєту СССР про „Посилення кримінальної відповідальности за порушення правил про валютні операції''. Указ, датований днем 1-го липня 1961 року, постановляє „увести застосування смертної кари — розстрілу за спекуляцію валютними цінностями або вартісними паперами, як промисл, або у великих розмірах, як також за порушення правил про валютні операції особою, караною вже раніше за такий проступок''. У зв'язку з цим буде змінена відповідно перша частина 22-ої статті основ кримінального законодавства СССР і союзних республік. Друга частина 25-ої статті про кримінальну відповідальність за державні проступки буде поширена в тому напрямку, що крім кар в'язниці до 15 років і заслання на протяг 2 до 5 років, допускається також і смертна кара з конфіскатою усього майна. Підписали цей новий указ предсідник Верховного Совєту СССР Л. Брежньов і секретар цього ж совєту М. Георґадзе.

ЗДА таврують комуністів за саботування справи миру в Ляосі

Женева. — „Обструкція затемнювання і відтягування — це характеристичні риси тактики комуністичних представників на Женевській конференції про Ляос — заявив у минулий вівторок представник ЗДА Джан М. Стівс, що заступає Аверелла Гарримана, який виїхав був на наради до Вашингтону. Американський представник оскаржував СССР, комуністичний Китай, Північний В'тнам і ляоських комуністів — себто всі чотири комуністичні делегації на Женевській конференції, що вони постійно стараються звести на нівець всі заходи щодо контрольно-інспекційного апарату щодо військового перемир'я в Ляосі, як щодо зберігання характеру дійсно невтральної і незалежної держави. „Ті, які цілими роками порушували суверенність і одностайність ляоської держави, не хочуть допустити до будь-якої контролі над їх дальшою такою роботою'' — заявив Дж. Стівс. Комуно-китайський міністер закордонних справ маршал Чен-і виступив взагалі проти будь-якої міжнародно-контрольної системи в Ляосі, запевняючи, що „ляоський нарід'' не потребує ніякої контролі та поручаючи дискутувати над деклярацією про ляоську неподільність і невтральність. Зрештою, маршал Чен-і зараз після того свого останнього виступу в Женеві — відлетів до Пейпінгу Зате Аверелл Гарриман, у поворотній дорозі з Вашингтону конферував в Парижі з Суванною Фоумою, кандидатом комуністів на „невтрального'' прем'єра Ляосу.

Колишні видатні нацисти обтяжують своїми зізнаннями Айхмана

Єрусалим. — Після десятьох днів, виповнених самообороною Адольфа Айхмана, оскарженого в убивстві 6-ох мільйонів жидів, на внесення генерального прокуратора Гідеона Гавзнера відчитано зізнання шістьох колишніх видатних нацистів, які займали високі становища в поліційному і державному апараті за Гітлера, переслуханих під присягою в західньо-німецьких і австрійських судах, як свідків оборони. З отих шістьох осіб — чотири сильно обтяжили Айхмана, замість відтяжити його, представивши його, як жорстокого й безжалісного антисеміта, що своєю заїлістю проти жидів перевищував Гімлера. Курт Бехер, кол полковник ґестапівської поліції С. С., зізнав, що Гімлер зробив раз гострий докір Айхманові за його безприкладну жорстокість супроти жидів та кричав, що „хоч ви до цього часу вбивали жидів, проте, коли я вам скажу — а я вам це тепер кажу — ви маєте надалі бути опікуном жидів''. Д-р Вільгельм Геттль, колись заступник шефа гітлерської розвідки, тепер купець, назвав Айхмана „великим експедитором на смерть''. Колишній генерал військ СС Макс Юттнер таврував „марш смерти'', що його Айхман зорганізував з мадярських жидів до австрійського кордону, де вони мали копати шанці. Тільки два колишні видатні нацисти, Горст Грель і Вальтер Гуппенкотен, пішли дещо по лінії оборони А. Айхмана, представляючи його, як виконавця волі вищих нацистських зверхників.

В Ізраїлі випущено ракету на висоту п'ятдесят миль

Єрусалим. — Ізраїльське міністерство оборони повідомило, що Ізраїль випустив в атмосферу, на висоту 50 миль свою першу ракету із твердим пальним. Випущення відбулося в якійсь ближче невизначеній місцевості на побережжі Середземного моря, в приявності ізраїльського прем'єра Бен Гуріона й інших членів його уряду і пройшло воно з повним успіхом. Ракету названо „Шавіт ІІ'', гебрейським визначенням для „Комети''. Ізраїльське міністерство оборони відмовилося подати до відома, чи існує або існувала ракета „Шавіт І'' і чи Ізраїль перевів уже якість інші спроби з випущенням ракети. Так же само не подано ніяких інформацій про те, із скількох частин складалася випущена ракета. Як підкреслило міністерство оборони у своєму повідомленні, ракета була запланована, сконструйована і випущена ізраїльськими спеціялістами в ділянці дослідів стратосфери і йоносфери. Ізраїль є вже сьомою державою, заанґажованою у продукції метереологічних ракет. Перших шість — це ЗДА, СССР, Велика Британія, Італія, Франція і Японія. Готуються до випущення таких ракет — Швеція і Західня Німеччина.

Випущення першої ізраїльської ракети „Шавіт ІІ''.

В АЛЬЖИРІ ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК АРАБІВ — ВБИТО 80 ОСІБ

Париж. — За офіційним французьким комунікатом — 80 мусульман згинуло в сутичках з поліцією і військом у демонстраціях проти запляновaного французами поділу Альжиру у випадку, коли не прийде до згоди у французько-арабських переговорах. Ці демонстрації проходили в минулу середу в столиці краю Альжиру й інших містах на тлі генерального страйку, що його — на знак протесту проти згаданого пляну поділу Альжиру — проголосив з Тунісу закордонний революційний уряд Альжиру. Альжирські араби поголовно підчинились тому закликові й по всіх альжирських містах арабські робітники страйкували а арабські крамниці були зачинені. В місті Альжирі французькі танки почали розбивати зачинені двері арабських крамниць, але цю нищильну акцію потім за наказом згори припинено. Французький комунікат твердить, що на те число 80 вбитих склались 14 уніформованих партизанів, 15 „терористів'' і 51 демонстрант. Газети твердять, що насправді жертв отих сутичок було багато більше. Офіційно подано, що було 266 ранених мусульман та що з-посеред французів згинуло 5 або 6 вояків. Французькі націоналісти в Альжиру не проводили контрдемонстрацій, але й без таких французьких авантюр край і місто Альжир подобали на воєнний табір — коментують газети. Найбільші демонстрації проходили в містах і містечках вздовж альжирського побережжя над Середземним морем, звідкіля французи мали б виселити арабів, щоб на їх місце поселити французів з глибини краю, у випадку, як би між самостійним Альжиром і Францією не було згори ухваленої тісної співпраці. З французького офіційного боку заперечено, наче б Франція задумувала поділити Альжир та підкреслено, що де Голь говорив тільки про можливість „перегрупування'' населення Альжиру — але насправді воно виходить на те саме. Альжирсько-арабські націоналісти від самого початку найрішучіше протестували проти таких французьких погроз і плянів; знову ж французи поликуються на факт, що альжирсько-арабські націоналісти не хочуть визнати за французами в Альжирі статусу окремої національної групи з загарантованими правами, що їх не можна б майоризувати й дискримінувати. Не вважаючи на загострення відносин в Альжирі, заповідають відновлення французько-арабських переговорів, перерваних 13 червня ц. р. З уваги на французьки національне свято 14 липня ц. р., ці переговори відновляться імовірно 17 липня ц. р.

Рада Безпеки ОН знову радить над конфліктом про Кувайт

Об'єднані Нації. — СССР і Об'єднана Арабська Республіка домагалися на Раді Безпеки в минулу середу 5-го липня ц. р., щоб Англія відкликала свої війська з Кувайту. Об'єднана Арабська Республіка назвала зосередження англійських військ в Кувайті загрозою для арабських сусідів Кувайту, але водночас заявилась за самостійністю Кувайту чи пак її добровільним, а не примусовим з'єдиненням з Іраком. Тому, що ані СССР ані Об'єднана Арабська Республіка не зголосили ніякої резолюції, то гадають, що всі наставлені на мирне полагодження конфлікту. Однак, у ході посилення своїх збройних сил у Кувайті, Англія вислала туди частину своїх воєнних кораблів з Середземного моря, між іншими — літаконосець „Сентавр'' і ескадру нищильників. Хоч від часу англо-французького походу проти Єгипту в 1956 році різні чужинецькі кораблі переїздили вже безпечно через Суезький канал, проте це вперше поїхали туди англійські кораблі з виразною місією — зайняти ворожі позиції супроти одної арабської країни — Іраку, який проголосив претенсії до Кувайту, що має з Англією військово-політичний союзний договір. Англія попередила З'єдинену Арабську Республіку про шлях, яким плистимуть її воєнні кораблі, але в Лондоні не було певности, чи ця Республіка не робитиме труднощів, дармащо обидві країни, однаково Англія, як З'єдинена Арабська Республіка, визнали самостійність Кувайту і застереглись проти претенсій Іраку. Англійський міністер закордонних справ лорд Гюм заявив, що зосереджування англійських збройних сил з Кувайті вже скінчилось і що тих сил достаточно, щоб відперти кожну атаку проти Кувайту. Тим часом генеральний секретар Арабської Ліґи Абдель Халік Гассуна полетів, мабуть з доручення президента З'єдиненої Арабської Республіки Нассера, до столиці Баґдаду на довгі наради з іракським прем'єром Абдул Карім Кассіном, а відтіль — до Кувайту, де він довго нараджувався з шейком Абдуллахом. Гассуна рішуче заперечив, наче б Ірак хотів іти воєнним походом проти Кувайту.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** заповів видання „вневдовзі'' нової Енцикліки про соціяльно-робітничі проблеми. Енцикліка мала первісно появитись ще в половині червня, але потім пересунено її, щоб узяти під увагу додаткові студії. Нова Енцикліка Папи має починатись буцім-то від пригадки біблійних слів св. апостола Петра.

● **Совєтський уряд** видалив з СССР першого секретаря Ізраїльської амбасади Якова Шарета, оскаржившu його в шпигунській діяльності. Між „злочинами'' жидівського дипломата большевики називають також вручення ним підсовєтським жидам, з якими він стрічався, „сіоністичної пропаґандивної літератури''. Шарет нібито „старався дістати тайні документи''.

● **Південний В'єтнам** зажадав, щоб Об'єднані Нації, які в 1954 році встановили міжнародну Контрольну Комісію для нагляду над зберіганням Женевського договору з того року, де поділено В'єтнам на дві частини — доручили тій Комісії перевірити тепер підривну й інфільтраційну роботу, що її переводять північно-в'єтнамські комуністи на терені Південного В'єтнаму. Комуністичні терористи щомісяця вбивають коло 500 південних в'єтнамців. Москва й Пейпінг зчинили крик проти „незаконности'' такої контрольної інспекції. Ту Комісію, яка примикає очі на комуністичні злочини, становлять Індія, Канада і Польща.

● **У Фінляндії** стався політичний скандал: суд засудив прем'єра Вісно Суксейляйнена за неправильні дії в характері члена дирекції фінського державного пенсійного інституту, звідки дають низько опроцентовані позики на будову й ремонти домів. Прем'єр Суксейляйнен зголосив відклик до вищого суду, але водночас подався до димісії.

● **У Женеві відбулось** наприкінці минулого тижня вже 324-те засідання конференції ЗДА, Англії і СССР про припинення атомових дослідів. Семйон Царапкін знову повторив, що СССР погодиться аж тоді на контрольні міжнародні інспекції щодо підозрілих вибухів, як ЗДА погодяться на „генеральне і тотальне'' міжнародне роззброєння, бо — мовляв — не можна дозволити, щоб американські контролери увихались по СССР, коли довкола СССР є американські бази. Представник ЗДА висловив здивування, як можна лучити ці дві справи, коли саме атомове порозуміння має облегшити роззброєння.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Пригадка президента Кеннеді

Користаючи з 185-их роковин Незалежности ЗДА, совєтський прем'єр Нікіта Хрущов і „президент" СССР Леонід Брежньов вирішили привітати в цей історичний день президента Кеннеді й американський народ і вислали не дипломатичним, але комерційним шляхом телеграму, в якій висловили котрийсь уже раз вимогу коекзистенції між ЗДА і СССР, мовляв, „здійснення великої історичної місії вимагає встановлення тривких основ довір'я, взаємного зрозуміння і дружби збоку обидвох держав". Основну ідею самого Дня Незалежности, що допомогла ЗДА стати вільною і могутньою країною, у телеграмі дискретно промовчано.

Якою нещирою й облудною була ця „привітальна" телеграма і як насправді ставляться очолювані Хрущовим та Брежньовим комуністична партія і уряд до Американського Дня Незалежности, доводять статті офіційних совєтських органів „Ізвєстій" і „Правди" про ці роковини. Напередодні 4-го липня ц. р. московські „Ізвєстія" надрукували чорним по білому, що „революційні принципи Декларації Незалежности вже похоронені й забуті" і що „батьківщина Лінкольна і Джефферсона стала бастіоном світової реакції". „Правда" ж у статті з нагоди цих роковин приписала успіх американської революції... підтримці збоку царської Росії, яка, створеною в Европі ситуацією, відтягнула увагу англійців від Нового Світу і потім примусила їх скапітулювати...

Відповідаючи не так на коекзистенційні побажання Хрущова й Брежньова, як саме на ці нечувані інвективи й нісенітні аспірації совєтської преси, президент Кеннеді пригадав, що ідеї Декларації Незалежности все ще живі у ЗДА, що американський народ, так само, як і колись, відданий „революційним принципам індивідуальної свободи та національної волі для всіх людей" і що ці принципи є такими ж провідними ідеями для сучасного покоління, як були вони колись для перших великих провідників цієї країни.

Відповідь президента Кеннеді, хоч і витримана в чемному тоні, була рішуча і недвозначна: не коекзистенція, не концесії, але найперше — свобода людини й народів.

Несподіванка Кувайту

Поруч із раптовим загостренням відносин між Сходом і Заходом і кризою довкола великої німецької проблеми, несподівано виникла нова криза — довкола маленької і мало кому відомої пустинної арабської країни Кувайту. Ця ніби другорядна справа спричинила, проте, скликання в минулу неділю надзвичайного засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй і блискавичне перекинення до Кувайту морським і повітряним шляхом англійських збройних сил. А що йде про той вразливий міжнародній пункт, яким є постійно Середній Схід з його внутрішніми мусульманськими суперечностями і з суперництвом великих держав за шлях до Індії, то ніхто не всилі з певністю передбачити, чи цей новий конфлікт залишиться тільки як незначний епізод, чи розпутає він нову велику хуртовину.

Кувайт — це, як згадано, маленька арабська країна з територією 5.800 кв. миль і неповна чверть мільйоном арабського населення, над північним узбережжям Перської затоки, у сусідстві Савді Арабії, Ірану й Іраку. Значення Кувайту в його пребагатих нафтових покладах, які дають річно понад 70 мільйонів тонн ропи, себто одну третину всієї середньо - східньої нафтової продукції, при чому кувайтська газоліна забезпечує половину запотребування Англії. Англо-американські нафтові компанії, які своїми інвестиціями розбудували ті джерела і займаються експортом нафти, віддають правителеві Кувайту, арабському шейхові, 50% чистого прибутку, що робить його одним із найбільших багатіїв світу. У добро шейхові треба сказати, що з тих грошей він проводить корінні реформи в тій патріярхально-февдальній країні, будуючи шляхи, школи, шпиталі ітп. для дармового користування населення, і впровадив поважні соціяльні полегші. Тому шейх користується великою популярністю в своєму невеличкому царстві, маючи водночас найкращі стосунки з англійцями, що, як ніхто інший, збагнули мудрість поведінки в колоніяльних і півколоніяльних країнах.

Проводячи послідовно свою політику ступневої підготови колоній до самостійного життя, 19-го червня ц. р. Англія признала Кувайтові державну самостійність, яку негайно визнали деякі її ближчі й дальші сусіди. Однак через п'ять днів після того, 24-го червня ц. р. диктаторський прем'єр Іраку, генерал Абдул Карім Кассім, відмовився визнати державність Кувайту і заявив претенсію на нього, як „інтеґральну частину Іраку", пригадавши, що той обшир колись, ще за Османської імперії, ще поки вона розпалась і поки Англія зацікавилась середньо - східніми нафтовими покладами, становив географічну й етнічну цілість з територією, яка нині є іракською. Однак, не тільки шейх Кувайту, але й Туреччина, Савді Арабія, Об'єднана Арабська Республіка, Йорданія, Ливан і Іран рішуче спротивились претенсіям Іраку. Причини дуже ясні: острах, що Ірак, збагатившись кувайтською нафтою і діставшись до Перської затоки, захоче грати першу скрипку на Середньому Сході і загрожуватиме іншим сусідам своїми територіяльними апетитами. Шейх Кувайту звернувся до Англії за військовою допомогою, і англійці впродовж трьох днів перекинули туди кілька тисяч модерно озброєного й вишколеного війська, яке разом з кувайтським та савді - арабським військом становить грізну 10-тисячну армію, що обсадила 100-миловий пустинний кордон від сторони Іраку.

Тепер Ірак оскаржує Англію у „збройній аґресії" проти Кувайту, яка ніби загрожує йому, Іракові, та мирові на всьому Середньому Сході. Ролю інтриґанта й підбехтувача до воєнної авантюри грає, як звичайно, Москва, яка відразу заявилась проти Англії. Американський публіцист С. Л. Солцберґер правильно вказує тут на новий приклад, як Москва нехтує принципом самовизначення народів, коли він їй невигідний. Він звертає також увагу, що й ті азійсько - африканські лідери, які фанатично боролись за застосування того принципу у відношенні до своїх країн, відмовляють його меншим країнам, на які самі зазіхають: Індія не погодилася на самовизначення Кашміру, Марокко — Мавританії, Ґана всіми способами хоче „скомасувати" сусідні країни. Названий публіцист пригадує, що коли існування в Европі таких маленьких країн, як Ісляндія, Сан Маріно, Монако, Ліхтенштайн і Андора не є ні для кого кісткою незгоди і джерелом міжнародного неспокою, то малі азійсько - африканські країни є предметом зазіхань сусідів, що донедавна самі були під чужим володінням. Приклад Кувайту доказує нестійкість відносин у сучасному світі і можливість несподіванок з найменш сподіваної сторони.

ФІЯСКО З ТРАКТОРАМИ ДЛЯ КАСТРА

Історія з виміною американських тракторів за полонених кубинських еміґрантів, учасників невдалого висаду 17-го квітня ц. р., скінчилась фіяском. Покликаний для цієї справи в Америці комітет „Трактори за волю", очолюваний панею Елінор Рузвелт, робітничим діячем Волтером Рутером і президентом університету Гопкінса д-ром Мілтоном Айзенгавером, розв'язався, проголосивши комунікат, що внаслідок зміненого становища Фіделя Кастра, яке незгідне з обов'язками і почуттям чести американських громадян, переговори в цій справі припинено і нема основ для їх відновлення.

Для зрозуміння справи пригадаймо собі кілька фактичних даних. Фідель Кастор у своїй публічній бундючній промові 17-го травня ц. р. запропонував звільнити схоплених 1.214 учасників невдалого висаду за 500 тракторів. Президент Кеннеді особисто звернувся до названих угорі американських діячів з просьбою, щоб вони склали приватний громадський комітет, який — на філянтропійній базі — зайнявся б збіркою відповідних фондів на закуп тракторів і перевів їх виміну за полонених. Щоб обговорити технічні подробиці і устійнити рід тракторів, делеґація американських фахівців в половині червня ц. р. поїхала до Гавани, з тим, що виміною полонених мав зайнятися Червоний Хрест. Але на тригодинній нараді тих американських фахівців з Фіделем Кастром кубинський диктатор значно змінив своє становище. Американці відразу заявили, що під тракторами вони розуміють сільськогосподарські машини і приїхали, щоб устійнити питання технічного характеру. Однак, Фідель Кастро заявив, що це мають бути важкі трактори-бульдозери для будови доріг та шанців, на що, очевидно, американці не могли погодитись. Тоді Кастро погодився на заміну їх легкими сільськогосподарськими тракторами, обраховуючи, що коли 500 важких бульдозерів коштували б $28,000,000, то за таку саму суму треба дати не 500, а 1.000 легких сільськогосподарських тракторів — отож подвоїв число вимаганих машин. Далі він зменшив число здатних для виміни полонених до 1.173, зробивши з решти 41 предмет нового торгу: можливої виміни за різних кубинських злочинців в американських та еспанських в'язницях. Він заперечив, врешті, основний принцип, за яким з американського боку відбувалася вся акція — принцип гуманітарности — і, замість нього, поставив як принцип — відшкодування Кубі за втрати зазнані у тому невдалому висаді кубинських еміґрантів, що користувались американською — половинчастою і недостатньою — допомогою.

Ясно, що така зміна фронту відразу захитала цілу акцію згаданого американського комітету. Передусім члени висланої до Гавани делеґації звернули увагу на те, що вони взагалі є тільки професорами технукумів чи інженерами - механіками, знавцями сільськогосподарських машин, а не політиками і навіть не гуманітаристами, що займаються акцією виміни. Тоді Кастро вислав з Гавани до Маямі на Флориді делеґацію з-посеред полонених, доручивши їй з'ясувати його становище американським чинникам. Але по суті це справі не могло помогти, бо закріпило американський комітет у переконанні, що переговори з комуністичним диктатором Куби — неможливі. Адже комітет приватних громадян не може займатися такими справами, як обмін злочинців за полонених, тим паче засадничо не може ставати на становищі, що він має платити відшкодування чужій державі за воєнно - революційні дії її громадян, що рішили скинути ненависний їм комуністичний режим.

Маневр Фіделя Кастра мав ясну політично - пропаґандивну ціль: направити викликане в латинсько - американському світі препогане враження, що він наслідує Адольфа Айхмана, який пропонував був вимінятн мадярських жидів за вантажні авта для гітлерівської армії, і водночас дістати офіційне потвердження, що ЗДА почувають себе винними у шкодах, які мала Куба внаслідок висаду кубинських еміґрантів. Американський комітет „Трактори за волю" не міг погодитись також на те, щоб Кастро мав право скресльовати з списка полонених, кого йому захотілося б, відмовляючи водночас тому комітетові права провірити правильність такого дискримінування людей позбавлених волі і права оборони. Названий комітет, врешті, не міг принципово погодитись, щоб його гуманітарну акцію трактовано, як акцію якоїсь державно-політичної експіяції — висловлення жалю ніби за заподіяну Кубі кривду та плачення їй за це відшкодування! Тому Комітет став на слушному становищі, що річ не у висоті суми, яку коштують трактори, а в принципі. Згідно з цим становищем, секретар Комітету заявив, що Комітет не погоджується дати Кастрові „ані $28.000,000, ані навіть $28".

Ця сумна історія з виміною тракторів за полонених стала ще раз наукою, що з комуністичними ватажками не можна входити ні в які „бизнеси". Можна було наперед знати, що бородаті кубинські комуністи не визнають американської засади гуманітарности і всю справу з тракторами використовуватимуть для своєї політичної пропаґанди. Тому відразу поважна частина американських громадян і преси — і також „Свобода" — поставились до цілої цієї історії неґативно, вважаючи, що не треба було брати серйозно шантажевої пропозиції Кастра і приймати його за контрагента.

Ситуація в Конґо під знаком запиту

Леопольдвіль. — Провінційний парлямент в Катанзі анулював умову, що її зробив президент Катанґи Мойсе Чомбе з центральним урядом про відмову Катанґи від її незалежницьких амбіцій та про співпрацю з центральним урядом в ділянках війська, освіти, економіки і закордонної політики. Дотична постанова парляменту з минулого понеділка признає, що Мойсе Чомбе підписав її лише тому, щоб видістатись з в'язниці на волю. Скликання конґолійського парляменту стоїть під знаком запиту. Обіцяної для Конґа позики $10 мільйонів залежить від скликання парляменту і внутрішньої злагоди.

М. Пап

ПОВАЖНЕ ДОСЯГНЕННЯ

Після дворічної підготови відкрито при Джан Карол Університеті спеціяльний дослідчий Інститут для східньоевропейських студій. Найважливішим завданням цього Інституту, як це подано в офіційній декларації президента Університету, буде вишколювати викладачів середніх та високих шкіл Клівленду й ширшої околиці, щоб вони могли об'єктивно представити проблеми комунізму в Східній Европі американській студіюючій молоді. Ці студії включатимуть: географію, історію, політичні й суспільні науки, філософію, мови, літературу й культуру. Крім цього, Інститут поширюватиме знання й інформацію про російську колоніяльну практику, представлятиме широкому загалові методи московського большевизму та окупації і публікуватиме досліди над аспірацією народів, що борються проти большевицької диктатури, щоб привернути собі право на свободу й самостійність.

Інститут відкрито 24-го червня ц. р. надзвичайно успішною публічною цілоденною конференцією, на якій продискутовано проблему ідеології совєтської імперії. В своєму вступному слові президент університету підкреслив вагу й потребу досліджения комуністичної загрози світові, загрози, що вже стукає в двері Вашинґтону.

Блискучу змістом і формою доповідь виголосив сеньйор нашої науки, професор д-р Роман Смаль - Стоцький, що очолює Славістичний Інститут при Маркет університеті.

В своїй доповіді, що викликала надзвичайно жваву дискусію й прихильну оцінку добірної публіки, проф. Р. Смаль - Стоцький представив причини, чому в ЗДА не розуміють як слід самої суті московського комунізму. Він підкреслив великі впливи російських „науковців" і їхніх поплентачів, які зуміли використати свої позиції в університетах та різних дослідчих центрах для того, щоб не допустити об'єктивного трактування проблем Східньої Европи.

Другий доповідач, д-р Едвард О'Коннор, директор спеціяльних студій при Канішіюс коледжі не менше успішно представив присутнім причини банкрутства американської політики супроти Совєтського Союзу. Він заявив, що вже настав час для переоцінки американського підходу до політики Кремлю. Треба здемаскувати справжнього ворога вільного світу, Москву. Від 1917-го року Російська імперія, що прикривається маскою інтернаціоналізму, трактується як недоторкальна цілість. В часі, коли народи Африки здобувають собі право на самостійність, підхід західнього світу супроти цієї колоніяльної потвори є аморальний і може довести до руїни саму Америку. — О'Коннор підкреслив, що Росія має право на будь-який режим на своїй території. Якщо росіяни бажають тероризувати, вбивати й тиранізувати один одного, то це їхня справа. Однак, вільний світ з Америкою на чолі не може бездільно приглядатися, як Москва знущається над колись вільними народами, що стали жертвою її окупації.

Доповідь д-ра Томашича на тему „Теорія й практика т. зв. націонал - комунізму" прочитав професор Джан Карол Університету — д-р. Пряїч. (Сам автор був перешкоджений — його дружина поважно захворіла й лікарі зажадали його присутности в Блумінгтоні). В своїх тезах д-р Томашіч підкреслював наївність вільного світу в очікуванні якоїсь поважної кризи між Китаєм і Росією, стверджуючи факт, що комуністичний світ являє собою об'єднану силу в боротьбі проти західнього світу. Найбільшим союзником вільного світу є народи, поневолені комуністичними диктаторами: Мао Тсе-тунґом, Хрущовим, Тітом й Кастром.

В конференції взяло участь понад 400 осіб. Між ними адмірали, генерали, конґресмени, урядовці міста Клівленду, професори багатьох коледжів і університетів, учителі і інша добірна публіка. Преса, радіо й телевізія надзвичайно прихильно інформували про цю подію.

Увечері того самого дня з рамені Інституту відбувся міжнародний фестиваль музики, співу й народних танців. Виступали литовці, мадяри, хорвати, словінці, білоруси й українці. Приємно зазначити, що український виступ здобув собі признання публіки, хоч треба підкреслити високий мистецький рівень всіх національних груп, що виступали з національних строях.

Хочеться щиро подякувати керівникові хору „Дніпро" і всім хористам, як також і Управі Осередку СУМА в Пармі, Огайо, їхній групі танцюристів за участь в цій імпрезі. Треба подивляти нашу молодь, що з таким пієтизмом репрезентує наше мистецтво й тим допомагає публіці запізнатися ближче з історією нашого народу та його змаганням до волі.

В цьому Інституті буде об'єктивно трактована проблема Східньої Европи, а в тих рямцях і України. Наша студентська молодь має ще одну нагоду концентруватися в тих ділянках. Через Інститут можна отримати дипломи з історії, політики, економії, літератури й філософії. З цих студій найбільше скористають ті, що мають бажання стати в ряди учительства.

Віримо, що українська вільна громада відповідно оцінить цей крок. Університет виявив максимальне зрозуміння до потреб вивчення колоніяльної політики Москви. Слово за громадянством. Було б бажаним, щоб наші студентські й громадські чинники підтримали вже існуючі центри науки про Схід при американських університетах, де керма студій знаходиться в руках людей, що забезпечують об'єктивний підхід до цих проблем. Створення 10 стипендій для найздібніших наших студентів забезпечувало б доплив свіжої, молодої сили в ряди науковців. Десять - п'ятнадцять тисяч долярів забезпечили б видання 2 - 3 наукових книжок в ділянці україністики.

Велика нагода — не сміємо її проґавити. Паралельно з великими мріями про катедру українознавства, подумаймо, як найкраще й економічніше в міжчасі поширювати правду через ці Інститути.

Про інформації у справі Інституту пишіть:

Dr. Michael S. Pap, Director, Institute for Soviet and East European Studies, John Carroll University, Cleveland 18, O.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Становище ЗП УГВР

У зв'язку із заввагами інж. Степана Куропася, заступника головного предсідника УНСоюзу, в його „Шикаґовській Хроніці", надрукованій в „Свободі" з 20-го червня ц. р., на тему виступу генерального секретаря Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради, п. Миколи Лебедя, в Шикаґо, п. Лебедь надіслав листа з деякими додатковими виясненнями, що їх нижче друкуємо.

СТАНОВИЩЕ

В дописі відомого й заслуженого нашого громадянина п. С. Куропася мимовільно зайшли деякі неточності в реферуванні моєї доповіді, яку я виголосив в Шикаґо 29-го квітня ц. р.

Зокрема це відноситься до становища нашого середовища до УССР (Совєтської України) і російського народу і т. зв. „зміни віх". Щоб оминути зайвих непорозумінь і інтерпретацій, дозвольте коротко уточнити моє і нашого середовища становище в тих питаннях.

Для ясности подаю цитату з моєї доповіді: „У відношенні до УССР ми повинні заступати погляд, що формально УССР є державою, в якій український народ поневолений, бо його уряд і політику настановляють в Україні московський уряд і ЦК КПСС. Все ж ми повинні боронити державний статус України і домагатися, щоб уряди вільних народів нав'язали з УССР дипломатичні взаємини, а впарі з тим культурні, наукові та економічні стосунки. Такого роду формальне міжнародне визнання УССР повинно причинитися до посилення самобутности нашого народу на батьківщині в умовах сьогоднішнього поневолення, як і до розбудови поодиноких секторів життя народу. Незалежно від того, завдання наше, еміґрації, оставатись далі речником ідеї повної державної незалежности України".

Якщо йде про відношення до російського народу, то: „наше розуміння українсько-російських взаємин віддзеркалює становище, яке в цьому питанні займав організований український визвольний рух в Україні під час і після другої світової війни. Якщо хтось не може чи не хоче розрізнити російського народу від російського імперіялізму та панівної в СССР системи, російсько - совєтської диктатури, то він приймає, що понад 110 мільйонів росіян, плюс ще кільканадцять мільйонів проросійського елементу є свідомими й переконаними ворогами української самостійности, і що будь-який вилам чи зміна погляду в них неможливі. В нашому розумінні це не відповідає дійсності, доказом чого є те, що організований визвольний рух в Україні змагав у боротьбі проти ворога послабити його знутра, і мав певні висліди. Хто цього не хоче зрозуміти, той потішається тим, що „якось то воно буде, або, даруйте за вислів, — що всіх москалів знищить атомова бомба, а ми залишимось". Для тих, які на підставі відбутої Генеральним Секретаріятом конференці в питанні українсько - російських взаємин закидають нам прямо зраду або, щонайменше, що ми договорилися чи хочемо договоритися з російською еміґрацією, я сказав, що „ми не пішли й не підемо на жадні переговори, якщо не буде збоку росіян партнера, який визнав би право українського народу на повну державну незалежність. Не збираємось переговорювати з російською еміґрацією, бо її становище відоме, і особисто я сумніваюся, що воно змінилось".

У доповіді я говорив, що ми повинні не лише неґувати, але й доцінювати наявні здобутки нашого народу на батьківщині. При тому ми повинні „критикувати в першій мірі режим і систему диктатури, а не недоліки, які ця система породжує".

Я вдячний п. С. Куропасеві за його допис і сподіваюся, що ці мої вияснення причиняться тільки до кращого зрозуміння становища мойого і нашого середовища.

М. Лебедь

Ню Йорк, 1961 р.

А. Кущинський

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ В ШИКАГО

(Враження й рефлексії після свята)

(2)

Декламація Роми Турянської „Думи Шевченка про волю" полонила слухачів, що глибоко переживали ті поетові слова. Її високо мистецьке вміння підкреслювати павзами та наказовими тонами патетичні місця з Шевченкових „дум" зрушували почуття і у часами збайдужілих до слів Пророка „замериканізованих" українців. Вимова тих слів у декламації артистки била в серця, віджиляла їхню національну свідомість, карбувала в пам'яті поодинокі апотеозні речення з пророкувань Тараса. Бачив я під час тої декламації, як навертались сльози у мужчин...

Та, здавалось, ще дужче засяяла сцена, коли струнко один з а другим, як вояки вийшли ті два хори, що зачали академію. Але яка тепер краса! Публіка гримить невпинними оваціями. Це виходять козаки - „сурмачі" у вишиваних сорочках і червоних чоботях. Між ними і молоді, і сиві, і стрункі, й покалічені в минулих боях за Україну, і кучеряві, і сиві. Увійде, стане на своє місце кожний і завмре, мов вкопаний... А ось одна за другою, наче шнурочок барвистий, виходять красуні. Та чи не Великдень це? Очей не відірвеш від тих яскравих різноманітних вишивок. Всі в довгих запасках, у борщівському стилізованому одязі. Цей хор уже своїм виглядом чарував глядачів.

Вихід перед той сполучений барвистий хор маестра Ю. Яримовича знову зриває бурю оваций, яка вибухає ще сильніше на уклін диригента.

„Садок вишневий" Шевченка, музика Гнатишина... З ніжних, преніжних тонів поступово наростає мелодія, заливаючи величезну залю голосами цього чудо-хору козацької „Сурми" з сольо М. Борняка та Я. Головка. Другою точкою хору був „Косар" Шевченка, музика С. Людкевича.

Чаруюче баритонове сольо В. Баранського „Ой, Дніпре" на слова Шевченка, музика Лисенка, дало глибоку насолоду, а могутній кінець співу — „Дай то, милий Боже, в степах України блисне булава!" — мимоволі викликали у багатьох слухачів думку про колишню славу України. Елегійним „Минули літа молодії" за словами поета, музика Нижанківськаго, артист-співак наче утихомирив ті рефлексії...

Т. Ліскевич декламацію „Кавказу" не лише відновив в уяві слухачів символічний зміст цієї поеми, але й справді здивував усіх своєю багатою пам'яттю.

А голосами чи не найкращої приваби, голосами жіночого хору було проспівано „Перебендю" Шевченка, музика М. Гайворонського та „Сонце заходить" Шевченка, музика Д. Роздольського з премилим сольом-альтом Зої Филипович. Чи могло бути на тій академії щось краще й миліше, ніж ті співи?

Приглядаюсь до публіки. Американці задивляються на хор, видко по обличчах — вдоволено чудуються мелодіями, стримано перешіптуються.

А фотографи стараються не втратити нагоди все те для історії схопити.

Захоплюючі, бадьорі акорди українського національного гимну цього об'єднаного хору спонтанно підносять всю залю. Тисячі присутніх підхоплюють гимн. Так величаво кінчилося свято. Так величаво вшановано в Шикаґо пам'ять нашого Генія й Пророка...

Виходимо, надхнені враженнями цього вдалого свята, такого патріотичного і так помистецьки виконаного. Ще довго натовп українців затримується коло „Оркестр Голу". Онде бачу рожевенького з блаженною усмішкою д-ра Мир. Сіминовича, почесного голову Об'єднаного Шевченківського Комітету, що в ньому згуртувалися наші організації всіх патріотичних напрямів. З вдоволеного обличчя цього сеньйора видко, що йому приємно приймати ґратуляції.

Починається обмін враженнями, постають на їх тлі рефлексії...

А в тому натовпі ще докінчують свою працю продавці пропам'ятної програми, Шевченкових відзнак і іншого пропаґандивного матеріялу...

Авторитет мейора Шикаґо, його промова, промова проф. Р. Смаль-Стоцького в англійській мові, рецитація слів Шевченка в тій же мові і загальне враження від музичної частини академії та ті сильні, певно незабутні, впливи співів таки зробили своє діло. Американці відходили після академії ще глибше заінтересовані українською проблемою...

Англомовна преса Шикаґа, репрезентована великими щоденниками з мільйоновими накладами, подала довші інформативні статті про Шевченка і про українську імпрезу на його честь.

Навіть польський „Дзєннік Зв'йонзкови" віддав заслужену оцінку нашому ґенієві та імпрезі.

Були між нами у декого побоювання, чи вдасться належно ця імпреза, так, мовляв, широко перед тим розголошена. Але ті сумніви щезли. Бо та академія на честь і пошану Шевченка набрала значення манифестації українського Шикаґа перед американським світом, манифестації об'єднання наших громадських і політичних сил перед нашим, тим фактом заспокоєним сумлінням... Громада наша склала іспит „одностайне стати" перед пам'яттю великого сина України...

А виконавці програми свята здобули лаври подяки за своє мистецтво та за вміння його показати. При тому наші шикаґівці мали перегляд і першорядних мистецьких сил — гостей з-поза Шикаґа.

Фінансово імпреза також

(Закінчення на стор. 4-ій)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Шевченківська Академія в Ню Бронсвіку

Весняний вечір в Нюбронсвіку, Н. Дж., 13-го травня ц. р., був лагідний. Заходяче привітливе сонечко, посилало свої яскраві проміння, освітлюючи ними будинок Кіркпетрік Чепел Рутґерс Університету, ніби бажаючи найкращого успіху тим, що збирались тут для вшанування пам'яті Тараса Шевченка. Заля Кіркпетрік Чепел мабуть вперше, за весь час свого існування, була прикрашена портретом Тараса Шевченка. Мабуть також вперше тут пролунали величні слова з безсмертних творів Великого поета.

Святочна Академія почалась рівно о год. 7-ій вечора співом американського національного гимну, який виконав інж. Ярослав Ощудляк. Вступне слово виголосив голова Окружного Комітету Пам'ятника інж. Дмитро Демедюк.

На сцену почали рядочками виходити хористи відомого хору „Кобзар". Їх і диригента д-ра Антона Рудницького заля привітала теплими оплесками. Вишикувавшись на сцені в чотири ряди, хористи, убрані в українські національні однострої, нагадували чудову живу картину. Черговою точкою Академії був реферат українською мовою, який виголосив ред. Микола Степаненко. Доповідач насвітлив характерні риси Шевченка як поета, мислителя, мистця і борця.

Після реферату хор „Кобзар" проспівав пісню „Лічу в неволі". Декламацію Заповіту англійською мовою з успіхом виконала учениця школи українознавства Леся Козар. Пісню „Ой чого ти почорніло зеленеє поле" гарно виконав відомий український співак (баритон) — Осип Стецура. Соліста змінили хористи, щоб проспівати цілу в'язанку мелодійних пісень на слова Тараса Шевченка.

Першою проспівано — „Радуйся ниво неполитая", її виконував весь хор. Другу — „І процвітеш, зазеленієш" виконав квартет у складі: Марії Мурованої, Марії Лисяк, Омеляна Татунчака і Євгена Фаріона. Третю — „І спочинуть невольничі, утомлені руки" виконав весь хор. Сольо виконувала солістка Марія Мурована. Четверту—„Тоді як Господи, святая на землю...", виконав соліст Омелян Татунчук. П'яту — „Оживуть степи, озера" — виконав весь хор. При виконанню цих пісень, здавалось, повівало широтою українських безмежних степів.

Друга частина розпочалась хороспівом відомої пісні „Ой зійди, зійди ти зіронько", муз. композитора Антона Рудницького. Сольо виконував соліст Михайло Бурчак. Чудове було виконання цієї пісні. Для гостей і для тих багатьох американців українського походження, що не мають української мови, організатори Святочної Академії передбачали потребу виголошення в англійській мові реферату. Його прочитав д-р Ярослав Білинський. Доповідач подав характерні періоди життя і творчости Шевченка, насвітливши його значення в розвитку української літератури і літератури інших поневолених, російським імперіялізмом народів.

Після доповіді на сцену вийшов знову соліст Осип Стецура, щоб ще проспівати „Зацвіла в долині" і „Минають дні, минають ночі". Про чудове виконання свідчили гучні оплески, якими нагороджено соліста.

Пані Люба Адамс продеклямувала „Осії глава XIV". Виконання деклямації було надзвичайно зворушливе. У присутніх воно справило незабутнє враження.

В програмі святочної Академії передостанньою точкою була пісня на слова відомої поеми „Б'ють пороги". Її мелодію знає кожен, але те, що виконував хор „Кобзар", було щось надзвичайне, захоплююче. Очевидно завдячувати треба диригентові і хористам.

Святочна Академія закінчилась співом українського національного гимну, що його виконав славний хор „Кобзар".

Успішне виконання художньої частини програми Академії слід завдячувати також тим особам, що супроводжували кожний спів хору і сольоспіви на фортепіяно. Це були: панна Роксоляна Гарасимович і пан Роман Стецура, Їх, як хористів, після кожної точки програми, нагороджувала заля теплими оплесками.

Треба згадати, що під час Академії виступали з привітальними словами гості. Від Білоруського Конґресового Комітету Америки виступав пан Щорс, який прочитав вірш білоруського письменника Янки Купала, присвячений нашому безсмертному Шевченкові. Другою промовою була промова кандидата на губернатора стейту Ню Джерзі від Демократичної Партії містера Гюза, що його представив присутнім д-р Тома Чебрак.

Закінчуючи це кортеньке пресове звідомлення, хочеться сказати словами одного з присутніх „Такого величного свята, яке відбулось 13-го травня ц. р., Нюбронсвік ще ніколи не бачив".

По закінченню свята Сестрицтво парафії св. Андрія Первозванного УАПЦ і місцевий Відділ Союзу Українок, разом з Комітетом Пам'ятника Тарасові Шевченкові, влаштував скромне прийняття в честь хористів і солістів.

Члени Комітету і наші тружениці жінки дякували д-рові А. Рудницькому і всім солістам та хористам за чудове виконання програми Академії.

Жінкам з Союзу Українок і з Сестрицтва належить особлива подяка за влаштування прийняття і за працю.

Ось вони пані: Соня Микитка, Марія Перчишина, Тамара Панкевич, Марія Мельник, Юлія Безсонів, Софія Котис, Дарія Оріхівська, Катерина Гуцул, Анна Тарнавська і Славка Грабович.

Василь Григоренко

Знаменна імпреза на пошану Т. Шевченкові в Шикаґо

Десять шкіл українознавства: три при українській православних парафіях св. Володимира, св. Софії і св. Ап. Петра і Павла, три при католицьких українських парафіях св. Иосифа, св. Рождества Богородиці (школа СУМА ім. Богуна) та св. Миколая (школа Учительської Громади), школа СУМА у Палетайн, школа СУМА і ООЧСУ на Борнсайд, школа в Гермонд і Ґері (обі ст. Індіяна) та десять молодечих організацій: чотири Сумівські осередки ім. Павлушкова на північ Шикаґа та роя в Петайні, ім. Крут на Борнсайді та ім. Богуна на північ Шикаґа, Пластова станиця в Шикаґо, ОДУМ, МУН, СУАСТ - „Леви"(студ. т-во „Обнова" і Студентська Громада — відбули 4 червня ц .р. спільну зустріч в поклоні пам'яті Т. Шевченкові.

Згадані школи і молодечі організації, що різнилися між собою своїми спонзорами й опікунами різних ідеологічних напрямів, різнилися навіть віровизнаневими приналежностями і різними організаційними шкільними або культурно освітніми проводами, вперше зійшлися своїми лавами, що числилися сотнями, на цей спільний урочистий здвиг.

Гасло: один Бог, одна Україна, один Шевченко — тут задемонстровано.

Програма складалась з таких точок: дефіляда, піднесення прапорів, збірна деклямація молоді всіх шкіл Шикаґа і околиць, що кінчилась піснею „Думи мої" в супроводі бандури, виступ оркестри СУМА, виступи хорів шкіл св. Володимира та св. Софії, квінтет ОДУМ, вільноручні вправи пластунок з співами, показові змагання дівочих дружин у відбиванці СУМА і Леви, українські народні танки: осередки СУМА ім. Богуна, ім. Павлушкова та школи св. Иосифа, монтаж творів Шевченка — це, як останній акорд, виконав осередок СУМА ім. Павлушкова.

Які яскраві й живі враження! Дефіляда українських прапорів і мас шкільної молоді в українських одягах, а молодечих організацій в уніформах, всі виступи учасників цього квіту нашого майбутнього та надій і гордощів батьків і мамів, — це було дійсно величним і достойним вшануванням пам'яті і провідної ідеї Шевченка — „єднайтеся!"

Прилив почуття тої національної єдности цього здвигу карбувався в душах зібраної молоді. Це видко було по радісних очах дітей, по піднесеному настрою юнацтва, по бадьорості всієї молоді і всіх присутніх, по рясних частих оплесках публіки. А тої публіки, що заповнила величезну залю „Нешенел Гард" в Гумболдт парку, де цей здвиг відбувався, було понад тисячу двіста.

Дай, Боже, щоб ця імпреза була початком великого національно - виховного діла, що після дальшого влаштовування подібних здвигів вилились би у створення в душах, серцях і свідомості нашого підростаючого покоління монолітнього почування національної єдности та викликало б жадобу сильного стремління до спільного чину у службі й боротьбі за Україну. Їй на славу, а батькам своїм і собі на честь!

Всякі недотягнення, що бувають при кожному початку та ще особливо тоді, коли те діло підносить на свої плечі невистачаюче число жертвенних ідеалістів, не зменшують значення досягнутого факту. Ті недотягнення є вказівками на майбутнє.

Але учасники зустрічі-здвигу, що продовжувався кілька годин, розходились з щирим задоволенням.

Задум і організацію того маніфестаційного здвигу провадив Міжшкільний Комітет: голова Ад. Антонович, містоголова — Лобачевський, секретар — Филипович, організаційний референт — Марцинюк, пресовий референт — Ант. Кущинський, члени: представники (директори) шкіл та батьківських комітетів та представники управ молодечих організацій.

Львину долю всіх турбот та найбільше енергії, труду й сил витратив мотор справи — проф. Адам Антонович. Невсипучим в своїх обов'язках був Трохим Марцинюк. Але діло не мало б успіху, коли б не підтримати його своєю виконавчою працею проводи шкіл та молодечих організацій, патріоти-родичі не освідомили б ідейного значення акції. Особливо гарно й організовано та масово зарепрезентувала себе в тім ділі наша молодь, об'єднана й здисциплінована в своїх молодечих організаціях. Так, в Шикаґо справдилася приповідка, що громада дійсно може бути „великим чоловіком"!

Ант. Кущинський

Шевченкіяна Нюйоркським бібліотекам

Ню Йорк. — З нагоди Шевченківського року УВАН у Канаді переведено акцію поширення Шевченкіяни в світових національних і університетських бібліотеках в Европі й Америці. В 1961 р. переслано з Вінніпеґу новіші видання Шевченкового „Кобзаря" до Конґресової бібліотеки у Вашинґтоні. Виконуючи доручення Управи УВАН у Канаді, голова її проф. Яр. Рудницький в часі окремих авдієнцій у бібліотеці Колюмбійського університету (27-го червня) та в Ню Йоркській Публічній бібліотеці (25-26 червня) передав управам цих бібліотек „Кобзаря" з 1961 р. та інші канадійські видання з Шевченкіяни.

● **Португальський прем'єр** Антоніо де Олівейра Салязар лаявся в минулому тижні на З'єдинені Держави, що вони нібито помагають зростові комунізму в Африці ,коли разом з Совєтським Союзом голосували в Об'єднаних Націях проти політики Португалії в африканській Анголі. Зате індійський прем'єр Неру дораджував проголосити міжнародний бойкот Португалії і таврував англійський уряд за продаж Португалії двох воєнних кораблів-фреґат.

Успіхи нашої молоді

Богданна Блаженко

В числі випускників, що цього року успішно закінчили студії і збільшили число американських професіоналістів українського роду є Богданна Блаженко, з Джерзі Сіті, Н. Дж., пластунка і член 170-го Відділу Українського Народного Союзу.

Богданна Блаженко закінчила в Нюарку Рутґерс університет на відділі хемії і дістала звання бакалавра. Негайно після одержання диплому пішла працювати в дослідній лябораторії фірми „Пенік, Ко." з тим, що крім заплати за працю фірма оплатить їй дальші студії. Багданка має в пляні продовжувати студії хемії, щоб добитися звання маґістра, а з часом зробити теж докторат.

Від своїх юнацьких років Богданна є активною пластункою і бере живу участь в житті громади, допомагаючи завжди там, де треба солідної праці в сполученні з мистецькими здібностями, якими вона теж визначається.

Бажаємо нашій молодій професіоналістці успіхів і надіємось, що її громадська активність не ослабне, бо тільки тоді, коли вона свою професійну працю з'єднає з працею для грамади і народу, що з нього вийшла, буде її життя повноцінне і громадянство буде мати причину її успіхами радіти і про них знати.

Н. Н.

● **Сесія Сенату** перед Днем Незалежности тривала тільки 7 секунд і була найкоротшою в історії ЗДА. Цю сесію відкрив сенатор-демократ Карл Гейден із Арізони, який в одному реченні повідомив про відкриття і про її закриття на 3 дні у зв'язку з Днем Незалежности.

---

†

Ділимося сумною вісткою,
що 5-го червня 1961 р. відійшов у Вічність, на 86-му році життя,
Наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУНЬО і ПРАДІДУНЬО

о. АРКАДІЙ ГУГЛЕВИЧ

б. парох Якторова й віце-декан Нараївського й Унівського деканатів,
організатор просвітянського, кооперативного й політично-громадського життя
та в'язень польської тюрми.

Похорони відбулися у Винниках коло Львова.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА И ПАНАХИДА

буде відслужена в церкві св. Юра в НЮ ЙОРКУ,
в СУБОТУ, 8-го ЛИПНЯ 1961 року — в год. 10:00 рано,
на яку запрошують Рідних, Друзів та Знайомих
горем прибиті:

СИНИ, ДОНЬКИ, НЕВІСТКИ, ВНУКИ і ПРАВНУКИ

---

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими,
що дня 5-го липня 1961 року в Ню Йорку, упокоїлася в Бозі,
по довгій і тяжкій недузі, Наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

АННА з Косовичів БЕХМЕТЮК

уроджена 16-го серпня 1897 року, в Заболотові, Західня Україна,
бувша учителька і голова Союзу Українок в Делятині.

ПАНАХИДА буде відправлена в П'ЯТНИЦЮ, 7-го ЛИПНЯ 1961 р., в год. 8:00 вечора, в каплиці пох. заведення П. Яреми, 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 8-го ЛИПНЯ 1961 р., в год. 10:00 ранку, в українській греко-кат. церкві св. Юра в Ню Йорку, на який запрошують, горем прибиті:

ЄВСТАХІЙ — муж; ІРИНА — дочка; ЛЕВ — зять; ДМИТРО — брат; СТЕФАНІЯ — братова; ФРАНЦІШКА — сестра; ІВАН ШАРАН — швагер і рідня

---

†

Ділимося сумною вісткою
з Рідними в Україні, Приятелями і Знайомими,
що дня 29-го червня 1961 р., упокоївся в Бозі в Спрінґфілд, Масс.
на 68-му році життя, наш Найдорожчий
МУЖ і БРАТ

бл. п. ВАСИЛЬ ГНАТІВ

народжений у Татарсько, Стрий, Західня Україна,
бувший вояк УГА.

По Визвольних Змаганнях Покійний виеміґрував до Арґентини, а опісля до Америки. Був примірним членом українських громад на терені Ню Йорку, а від 1952 року в Лудлов — Спрінґфілд, Масс.

Покійний залишив у смутку дружину Розалію, брата Івана, а в Україні брата і три сестри.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ !

Тяжким горем прибиті:
дружина — РОЗАЛІЯ
брат — ІВАН з Родиною

ОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ ТВІН СИТІ

повідомляють
ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ і УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО МІННЕАПОЛІСУ і СТ. ПОЛ та ОКОЛИЦІ,
що
в СЕРЕДУ і ЧЕТВЕР, 12-го і 13-го ЛИПНЯ 1961
відвідають наше місто члени Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу:
головний предсідник ЙОСИП ЛИСОГІР
та головний секретар д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ,
у поворотній дорозі з Вінніпеґу, де візьмуть участь у врочистостях
ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ.
З нагоди їх побуту у Твін Ситі — тут відбудеться
в СЕРЕДУ, 12-го ЛИПНЯ — в год. 7:30 ввечорі
в парафіяльній залі української православної церкви св. Михаїла
СПІЛЬНА
НАРАДА УРЯДОВЦІВ ВІДДІЛІВ УНС ТВІН СИТІ
на якій обидва представники Головного Екзекутивного Комітету познайомлять учасників із теперішнім станом та можливостями і потребами УНСоюзу.
Наступного дня, в ЧЕТВЕР, 13-го ЛИПНЯ — в год. 7:00 ввечорі,
відбудеться
в залі школи української католицької церкви св. Константина
ВЕЛИКЕ
ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ
на якому гол. предсідник УНСоюзу п. ЙОСИП ЛИСОГІР, що є касиром Українського Конґресового Комітету і екзекутивним директором Комітету Пам'ятника Шевченкові, та гол. секретар УНСоюзу д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ, який рівночасно є секретарем Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові, познайомить приявних з працею і плянами репрезентованих ними організацій та вислухають наших завваг і побажань.

Замість квітів на могилу Незабутньої ТЕТИ,
бл. п. АНАСТАСІЇ з ЗУБРИЦЬКИХ
ЛЕВИЦЬКОЇ
складає на цілі КоДУС-у — $20.00
УЛЯНА ТЕРЛЕЦЬКА з Родиною

☦

В ніч на першого липня 1961 року
нагло відійшов від нас

Антін ПРОЦАЙ

наш БАТЬКО, ДРУГ і ГОЛОВА
нашої родини.

Родом із Заболотців, пов. Броди; прожив 73 роки, з того 50 в Міннеаполісі, Міннесота.

Цим великим горем ділимося з усіми, що Його знали і цінили.

Опечалені:
ДРУЖИНА, ДОЧКИ, ЗЯТІ, ВНУКИ й ПРАВНУКИ

---

†

Ділимось сумною вісткою
з нашими Рідними, та Знайомими, що
дня 12-го червня 1961 р. померла на Рідних Землях
наша Найдорожча МАМА

бл. п. Меланія з Вітошинських ГЕНТІШ

вдова по священику.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

відправиться
в СУБОТУ, 15-го ЛИПНЯ 1961 року,
в год. 8:30 ранку
в церкві св. о. Миколая — у ФИЛАДЕЛФІЇ, Па.,
на яку запрошують Рідних та Знайомих
син — МИРОСЛАВ
синова — ІВАННА

Шевченківська Академія в Шикаґо

(Закінчення зі стор. 2-ої)

принесла великий успіх.

Але з точки зору пересічного масового українця, приявного на академії, найсильніші емоціяльні впливи на піднесення національно - патріотичного почування у декого приспаної трохи американським добробутом української свідомости зробили хор „Сурма", хор 221го Відділу СУА, а з деклямацій найдужче — Рома Турянська. Вони, може, найбільше спричинились до здійснення у нас найголовнішої ідейної мети встановлення Шевченківського Року — пригадати, „чиїх ми батьків діти, ким, за що закуті" і відновити в пам'яті і в чині заповітні слова — „вставайте, кайдани порвіте!"

***

Членам загальногромадського комітету для вшанування пам'яті Шевченка в Шикаґо в особі представників обох Українських Церков (Архиєпископ Геннадій УПЦ і о. Методій Ничка ЧСВВ) та обох наших Союзів, Ліґи Американців Українського походження (голова Ів. Дужанський) та Об'єднання Демократичних Організацій (голова Б. Білинський), що їх заходами влаштовано цю вдалу імпрезу а Шевченківському Комітетові (голова д-р М. Сіминович почесної Президії і п. Т. Шпікула — голова Ділового Комітету) належить найщиріша подяка і найпалкіше признання їхніх трудів і турбот на славу Українській Справі.

(Кінець)

● У Східньому Берліні судять трьох німців, між ними 72-літню жінку за те, що вони сім місяців тому поїхали на з'їзд Християнсько - демократичної партії до Західньої Німеччини. Уряд Аденауера звернувся до західніх амбасадорів з просьбою, щоб західні держави інтервеніювали у користь тих арештованих.

Болюча втрата

(Замість квітів на могилу покійного Іллі Падучака)

З Асунсіону, столиці Республіки Параґвай, наспіла сумна й припізнена вістка про смертю бл. п. Іллі Падучака, що помер 3-го травня, проживши 76 роківш з яких подавляючу більшість прожив на еміґрації. Походив він зі села Липиці Горішньої, рогатинського повіту, Західня Україна, і в молодечому віці виїхав до Параґваю, де прожив понад 50 років, займаючи почесне місце в піонерському житті української спільноти в Параґваю.

Покійний Ілля Омелян Падучак належав до основників Т-ва „Просвіта" в Параґваю, був кількалітнім його урядуючим, а опісля досмертним почесним головою. Очолював також Український Допомоговий Комітет в Асунсіоні, який багато допоміг українським скитальцем після закінчення другої світової війни. Був він також досмертним головою Українського Осередку в Асунсіоні, та постійним членом Дирекції ПАУКОНФЕРЕНЦІЇ, а також членом Матірної Просвіти у Львові, і Т-ва Допомоги Українським Інвалідам.

Українська спільнота в Параґваю має болючу втрату, бо покійний користувався відповідними впливами та багато спричинився в розбудові її організаційного життя. Про цю болючу втрату була вже замітка в деяких українських часописах, але на жаль замітка ця була дуже поверховна, та перекручення, в якій наводилося, що покійний оставив дружину та дочку, що розходиться з правдою, що оцим спростовуємо, висловлюючи співчуття осамітненій його дружині.

Слід ствердити, що послідні місяці свойого життя покійний Ілля Падучак був поважно хворий і прикований до ліжка де й постигла його несподівана смерть, знеможеного та забутого, — тому нехай тих кілька скромних слів буде замість китиці квітів на могилу Покійного, який ціле своє життя гідно служив українській загальній справі, заслуговуючи на відповідний некролог нашої преси.

Нехай гостинна параґвайська земля буде Йому легкою, а між тими, які знали його особисто, з якими Покійний співпрацював і які працю Його доцінювали, хай Його ім'я буде осяяне вічною пам'яттю!

Голова Головної Управи УЗХ в Ню Йорку

Марія Квітковська, голова Головної Управи Українського Золотого Хреста в ЗДА, приїхала до Ню Йорку на конвенцію Американської Ради для Служіння Національностям як делеґатка з Дітройту, де вона працює в цій організації, як суспільна діячка. Конвенція Американської Ради відбувалася в днях 15 і 16 червня в будинку Вилкі Меморіял на 40-ій вулиці.

Вона використала свій побут у Ню Йорку і на участь у конґресі й з'їзді Зарева, де вона вітала Братню Організацію й бажала їй успіхів від Головної Управи УЗХ, як теж у відзначенні 5-літніх роковин смерти О. Кисілевської жіноцтвом Ню Йорку.

Відбула вона теж зустріч із Л. Бурачинською, представницею СФУЖО, із місто-головами Головної Управи УЗХ П. Різник і Г. Лащенко в справі 30-ліття УЗХ під час з'їзду в „Дні Праці" на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні та зустрічі представників Братніх Організацій ОДВУ в ЗДА і УНО Канади як теж із членками Відділу УЗХ ч. 1 в Ню Йорку.

П. Р.

У нещасливих випадках згинули 924 особи

Ню Йорк. — В нещасливих випадках під час 4-ох вільних від праці днів у зв'язку з Днем Незалежности в різних нещасливих випадках загинули в цій країні 924 особи. Найбільше згинуло в автових катастрофах, — бо аж 509 осіб. Досі найбільше число вбитих в автових катастрофах під час 4-го липня було в 1950 році — 491. Втопилося під час купелі — 204 особи, під час плавання на човнах згинуло 62 особи, а від інших нещасливих випадків — 148 осіб. Разом згинуло 924 особи, новий рекорд бо дотеперішній рекорд був в 1956 році, коли під час 4-денних різдвяних вакацій згинуло було 884 особи.

Помер французький письменник Люі Фердинанд Селін

Париж. — Люі Фердинанд Селін, якого правдиве прізвище було Генрі-Люі Детуш, один з найвидатніших сучасних французьких письменників, помер у минулий вівторок у містечку Медон у Франції, у віці 67 років. Селін був з професії лікарем і роз'їздив в 30-х рр. по різних африканських країнах в місіях від Ліґи Націй. Вславився найбільш повістями „Подорож до кінця ночі" з життя паризької бідноти та „Смерть на рати", але поруч із цими, перекладаними на різні мови повістями, написав і багато інших. Селін став контроверсійною постаттю, коли після приходу німців до Франції в 1940 році, виступив із низкою писань у фашистському й антисемітському дусі. Видавця тодішніх його творів, Роберта де Ноеля, французькі підпільники вбили на вулиці Парижу в білий день 3 грудня 1945 р. Селін товаришив маршалові Петенові, як його особистий лікар, під час його втечі до Сіґмарінґен у Німеччині, а після арештування Петена сам утік до Данії. Засуджений заочно на рік в'язниці вернувся до Франції після проголошення амнестії, фізично й психічно зламаний.

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ",
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____
Ім'я і прізвище ____
Адреса ____
____
Моя НОВА адреса така:
Ім'я і прізвище ____
Адреса ____
Адреса ____
____

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 8-го ЛИПНЯ 1961:

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. В. Хмельницького, Відд. 158, в год. 8:00 вечора, в домівці УНДому, при 216-218 Grand St. Присутність всіх членів обов'язкова для відбору автобусових квитків на Союзівку. — П. Дубовецький, рек. секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 8:00 веч., в домі Ветеранів, при вул. Вашинґтона. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, в год. 8:00 веч., в приміщенні Українських Кат. Ветеранів, при 33 Іст 7 вул. — І. Малець, рек. секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94, в год. 7:00 веч., в залі Українського Демократичного Клюбу, при 2376 Грейлінг вул. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Відд. 204, в год. 7:00 вечора, в залі УНДому, при 140 Друга Еве., число залі 25. На Зборах буде роздача дивіденди. — В. Гасій, секр.

НЕДІЛЯ, 9-го ЛИПНЯ 1961:

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", в год. 7:00 веч., в церковній залі української кат. церкви, при 709 Фронт вул. На Зборах будуть справи бенефітного фонду, осіннього пікніку та роздача чеків-дивіденди. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, в год. 12:00 впол. в домі Горожан, 847 N. Franklin St. — С. Филик, фін. секр.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Місячні Збори Б-ва Пресвятої Тройці, Відд. 320, в год. 1:30 по пол., в Українському Гор. Клюбі, при 3101 O'Donnell St. — І. Малко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в год. 2:00 по пол., в УНДомі при 3161 East 93rd St. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Піврічні Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, в год. 1:00 по пол., в Народному Домі, при 2253 W. 14th St. На Зборах буде видача чеків-дивіденди. — Т. Кальмук, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 9-го ЛИПНЯ 1961:

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Піврічні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 104, в год. 2:00 по пол., в Народнім Домі. — Г. Мисак, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні Збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 36, в год. 3:00, по пол. На Зборах будуть звіти з піврічної діяльности Управи. — С. Гунька, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251, від год. 11:30 до 1 по пол., в залі св. ап. Петра і Павла, при 7-ій вул. — П. Кореневич, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Піврічні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 334, в год. 1:00 по пол., в УНДомі, при 2253 14-ій вулиці. — Г. Демкович, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 146, в Українському Осередку, при 2965 Carpenter St. На Зборах буде роздача чеків-дивіденди та звіт Контролі. — Управа.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367, в год. 1:30 по пол., в церковній залі. — В. Попович, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 182, в год. 2:00 по пол., в залі української прав. церкви, при 45-47 Hope Ave. в Пассейку, Н. Дж. — М. Філь, секр.

ВІВТОРОК, 11-го ЛИПНЯ 1961:

БАЙОН, Н. Дж. — Піврічні Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 213, в год. 7:00 веч., в УНДомі, при 35 East 23rd St. — Управа.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

РОЗШУКИ

ОЛЕСЬ ПЕРКАЧ,
Тебе пошукує мама.
Його, і осіб, які знали б щонебудь про нього, проситься писати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Branch 174
11696 Charest
Detroit 12, Mich.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, ч. 4674. Бій з ґорилею.

ACTING SWIFTLY, THE APE-MAN FIRED AN ARROW INTO BOLGANI'S MASSIVE BACK. THE BRUTE DROPPED ITS PREY—

Діючи швидко, мавполюд випустив стрілу в масивну спину тварюки. Вона випустила свою здобич...

AND LURCHED FORWARD, BELLOWING WITH FURY AND PAIN. QUICKLY NOW, HAIRY FINGERS CLOSED ABOUT TARZAN'S THROAT!

І нахилившися вперед, ревучи з люті і болю, швидко затиснула свої волосисті пальці довкола горла Тарзана!